

Recenzió az *Állatassisztált pedagógia és terápia* című kiadványról

Takács István (2015, szerk.): *Állatassisztált pedagógia és terápia*. Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, ISBN 978-615-5599-09-5

CSILLAG FERENC

közoktatási szakértő

A Kaposvári Egyetem Pedagógiai Karának munkatársai kiadványt állítottak össze, amelyben a ma egyre népszerűbb állatassisztált pedagógiáról szólnak. Az első tanulmány történeti bemutatást és elméleti bevezetést tartalmaz. A helyi állatassisztált pedagógiai munkára is kitér a szerző. A tanulmány kitér a pedagógusképzés, továbbképzés megvalósításának kereteire is. A második munka konkrét eseteleírást tartalmaz. Kisgyermekek terápiás foglalkozásával ismerkedhetünk meg, ahol törpenyulakkal folyik a fejlesztés. Harmadikként egyedi vizsgálattal találkozhatunk, a segítő állat és ember kapcsolata áll a középpontban.

Kulcsszavak: állatassisztált tevékenység, gyógyító pedagógia, akusztikus és vizuális memória fejlesztése, az állat-ember együttműködése, pedagógusképzés, továbbképzés

A kiadvány 2015-ben készült el, kiadója a Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kara.

A kiadvány a TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0014 azonosító jelű, a „Pedagógusképzést segítő hálózatok továbbfejlesztése a Dél-Dunántúl régióban” elnevezésű projekt keretében készült. (ISBN 978-615-5599-09-5)

A tanulmánygyűjtemény korunk egy fontos kérdésével, az állatassisztált pedagógiával foglalkozik. Az olvasóban óhatatlanul felmerül a kérdés; egy időszakos divatról, vagy egy szükséges, nélkülözhetetlen, a kezelték fejlődését szolgáló terápiáról van-e szó. A tanulmánykötet megismerése során erre kerestük mindvégig a választ.

A kötet három fejezetet tartalmaz.

- Állatassisztált tevékenység és gyógyító pedagógia (Takács István),
- Pilotvizsgálat – Az állatassisztált pedagógiai foglalkozások hatásmechanizmusai (Szalai Katalin),
- A nyulakkal folytatott állatassisztált pedagógiai foglalkozások hatásmechanizmusainak etológiai megközelítése (pilotvizsgálat) (Rudolf Zsófia – Molnár Marcell)

Takács István: „*Állatassisztált tevékenység és gyógyító pedagógia*” című tanulmánya

igen érdekes, olvasmányos. Különös érdeklődéssel olvastuk az állatassisztált pedagógiai tevékenység történeti áttekintéséről szóló részt. Örömmel ismerkedtünk meg ezzel az egységgel, ugyanis a szakmától távolabb álló, de érdeklődő olvasó megismerkedhet azzal a ténnyel, milyen régi is az állatok bevonása a gyógyító tevékenységbe. A legendától az első írásos beszámolóig felvázolásra kerül az ember és állat kapcsolata, s az abból származó eredmény.

E fejezet nagy értéke az alapfogalmak szabatos bemutatása. A szerző nagyon helyesen látja, hogy a terápiát sokan kívánják alkalmazni, több esetben a jószándék vezeti az alkalmazókat, ám a közös nyelv és fogalomrendszer használata elengedhetetlen. Ilyen tekintetben ez alapszabvány is tekinthető. A témához tartozó szakirodalmi hivatkozások korszerűek, újak, az érdeklődő számára hozzáférhetők.

A terápiás céllal leggyakrabban alkalmazott állatok a kutya, a ló és a delfin.

Érdemes felhívunk a figyelmet arra, hogy az állatassisztált pedagógiát hosszú évek óta alkalmazó országok milyen tevékenységeikben erősek, miben tekinthetők példának.

A fejezet második egysége a hatásmechanizmusról szól, arról ti., hogy az állat jelenléte a beteg személy életének mely területén hoz(hat) változást. Minden állítást bizonyító erejű kísérletek bemutatása követ. Örömmel olvassuk a hazai alkalmazásról szóló beszámolót is.

A harmadik szakasz a gyakorlati megvalósítást jeleníti meg. Az állatasszisztált tevékenységnek éppúgy helye van a kisgyermek fejlődésében, mint az idősgondozásban.

A további alfejezetek a kaposvári tevékenység leírását, dokumentálását tartalmazza. Kiemelésre érdemes, hogy a tanulmány külön kitér a pedagógusképzés, továbbképzés megvalósításának kereteire is. Ezzel tevékenységi köröket határoz meg, amely hosszabb távon feladatokat jelöl ki az állatasszisztált pedagógiai tevékenységet folytatókra, illetve az őket képzőkre.

A tanulmány magas színvonalú, ugyanakkor közérthető.

Szükséges kiemelnünk az alfejezetek/szakaszok végére beépített ellenőrző kérdéseket. Ezek nagyon hasznosak, a megértést, a feldolgozást feltétlenül segítik.

Továbbá szólnunk kell arról az igen gazdag hivatkozási és szakirodalmi jegyzékről, amely a tanulmányt lezárja. Az érdeklődő naprakész információt kap a téma valamennyi tudományos munkájáról.

A kötet második tanulmánya Szalai Katalin munkája, *„Pilotvizsgálat – az állatasszisztált pedagógiai foglalkozások hatásmechanizmusai”*.

A munka egy gyakorlati alkalmazást, megvalósítást mutat be óvodás és kisiskolás gyerekek körében. Érdekes, hasznos az elméleti bevezetés után a gyakorlati alkalmazásról olvasni. Viszonylag rövid idő – csupán 3–4 hónapos tevékenység leírásával ismerkedhet meg az olvasó, de olyan gondos a leírás, hogy az itt leírt eredmények is bizonyító erővel bírnak.

Az állatasszisztált pedagógiai tevékenységek célmeghatározása nagyon pontos, megítélésünk szerint csakis ilyen alapos célmeghatározással lehet ezt a tevékenységet folytatni. Gondolunk itt *„Az akusztikus me-*

mória fejlesztését célzó feladatok” és a *„Vizuális memória fejlesztése”* című részre.

A foglalkozások törpenyúllal történtek.

A tanulmány alaposan kidolgozott egysége az eredmények bemutatása. A számadatok, a táblázatok beszédesek.

Különös érdeklődéssel olvastuk a *„Pszichológiai megfontolások a további kutatásokra vonatkoztatva”* című részt. Örömmel üdvözljük azokat a tanulságokat, amelyeket a tanulmány szerzője megoszt az olvasóval. Csak néhány témakört kívánunk kiragadni:

- Az állat-ember együttműködésének elemzésére
- Állapot- és Vonásszorongás – kérdőív feldolgozás
- Szociometria

A tanulmányt egy nagy gonddal összeállított, ezért mindenki számára jól használható szakirodalmi jegyzék zárja.

A mellékletek gazdagok, informatívak, esztétikusak.

A tanulmánykötet harmadik munkája Rudolf Zsófia – Molnár Marcell: *A nyulakkal folytatott állatasszisztált pedagógiai foglalkozások hatásmechanizmusainak etológiai megközelítése (pilotvizsgálat)*

A tanulmány érdekessége, hogy a központban a segítő, az állat, azaz a nyúl szerepel. Milyen hatással vannak az állatok az emberekre? – teszik fel a kérdést a tanulmány szerzők. Sok-sok adattal igazolják, hogy milyen fontos szerepet is játszottak az állatok az emberiség életében.

Az olvasóban óhatatlanul felmerül a kérdés, okosak-e az állatok, és ezért alkalmasak-e „különleges” tevékenységekbe való bevonásra? – Nos, a szokásrend kialakítása, az érzékenyítés gyakorlata visz el oda, hogy bizonyos állatfajok alkalmasakká válnak segítőnek, olykor valódi társaknak is.

A szerzők a nyulakkal folytattak vizsgálatot, s ezeket írták le tanulmányukban. Tapasztalataik érdekesek.

Különös ez a munka azért, mert a törökbálinti kísérletbe enged bepillantást, ám az állat, a nyulak oldaláról. (Nyulak bizalmi indexe!)

A végső következtetés, azt ti., hogy a terápiába bevont állatokat is fel kell készíteni,

azaz szoktatni kell a feladatokra, tulajdonképpen nem új információ. Legfeljebb annyiban érdekes, hogy a kisemlősökről a laikus embernek sokkal kevesebb tapasztalata van.

A fejezet végén a szakirodalmi hivatkozás megfelelő, a mellékletek informatívak.

Összegezve

A Kaposvári Egyetem „Állatasszisztált pedagógia és terápia” című tanulmánykötete a szakma számára kiválóan hasznosítható – elmélet és gyakorlat – tudományos kiadvány, ugyanakkor a laikus érdeklődők számára is meghatározó jelentőséggel bíró munka.

Örömmel ajánlom a leendő olvasók figyelmébe.

Review of the book: *Állatasszisztált pedagógia és terápia*

The book edited by the scholars of Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kara is a set of text on animal assisted therapy, a topic becoming more and more popular amongst researchers. The first text gives a short summary about the animal assisted therapy accompanied by the theoretical and practical work of the university. The second text gives an overview of a practical case: therapy made with rabbits. In the focus of the third text is the interaction of the animal and man.

Keywords: *animal assisted therapy, generative pedagogy, acoustic and visual memory, animal – man interaction, pedagogical training, postgraduate training*

Csillag Ferenc (2017): Recenzió az Állatasszisztált pedagógia és terápia című kiadványról. Takács István (2015, szerk.): Állatasszisztált pedagógia és terápia. Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Kaposvár, ISBN 978-615-5599-09-5. *Gyermeknevelés*, 5. 2. sz., 89–91.